

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

14 вересня 2023 р.

Справа № 440/9671/22

Другий апеляційний адміністративний суд у складі колегії:

Головуючого судді: Спаськіна О.А.,

Суддів: Любич Л.В. , П'янової Я.В. ,

розглянувши в порядку письмового провадження у приміщенні Другого апеляційного адміністративного суду адміністративну справу за апеляційною скаргою Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України на рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 10.02.2023, головуєчий суддя I інстанції: І.Г. Ясиновський, вул Пушкарівська, 9/26, м. Полтава, 36039 по справі № 440/9671/22

за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "КАРПАТ-ЕКО"

до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

про визнання протиправним та скасування наказу, зобов'язання вчинити певні дії,

ВСТАНОВИВ:

Товариство з обмеженою відповідальністю "КАРПАТ-ЕКО" звернулось до Полтавського окружного адміністративного суду позовною заявою до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів, в якому з просило:

- визнати протиправним та скасувати наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 684 від 21.10.2021 про анулювання ліцензії (серія АВ № 564584) на право провадження господарської діяльності з поводження небезпечними відходами ТОВ "Карпат-Еко" за результатами проведеної планової перевірки;

- зобов'язати Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України внести відомості до Реєстру виданих ліцензій про скасування анулювання ліцензії (серія АВ № 564584) на право провадження господарської діяльності з поводження небезпечними відходами ТОВ "Карпат-Еко".

Рішенням Полтавського окружного адміністративного суду від 10.02.2023 позов задоволено.

Визнано протиправним та скасовано наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 684 від 21.10.2021 про анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами Товариства з обмеженою відповідальністю «Карпат-Еко» (ідентифікаційний код 32469516), видану на підставі наказ Мінприроди від 14.02.2011 №42 (збирання, зберігання, оброблення, утилізація).

Зобов'язано Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України внести відповідні відомості до ліцензійного реєстру (поводження з небезпечними відходами) і Переліку ліцензіатів на провадження господарської діяльності поводження з небезпечними відходами в частині скасування рішення про анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами ТОВ "Карпат-Еко".

Стягнуто за рахунок бюджетних асигнувань Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів (вул. Митрополита Васил Липківського, буд. 35, м. Київ, 03035, ідентифікаційний код 43672853) на користь Товариства з обмеженою відповідальності "Карпат-Еко" (вул. Європейська, буд. 155, м. Полтава, Полтавська область, 36008, ідентифікаційний код 32469516) судово витрати зі сплати судового збору у розмірі 4962,00 грн /чотири тисячі дев'ятсот шістьдесят дві гривні/.

Не погодившись із рішенням суду першої інстанції, відповідач подав апеляційну скаргу, в якій, посилаючись на порушення судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права, просить скасувати рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 10.02.2023 та прийняти нове судово рішення, яким у задоволенні позовних вимог відмовити.

В обґрунтування вимог апеляційної скарги, апелянт посилається на порушення судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права, а саме: вимог Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», Закону України «Про відходи» Кодексу адміністративного судочинства України та на невідповідність висновків суду обставинам справи.

Відзив на апеляційну скаргу від позивача не надходив. Відповідно до ч. 4 ст. 304 КАС України відсутність відзиву на апеляційну скаргу не перешкоджає перегляду рішення суду першої інстанції.

Відповідно до ч. 1 ст. 311 Кодексу адміністративного судочинства України, суд апеляційної інстанції розглядає справу порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами, фіксування судового засідання за допомогою звукозаписувального технічного засобу не здійснюється.

Колегія суддів, переглянувши справу за наявними у ній доказами, перевіrivши законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги, вважає, що апеляційна скарга не підлягає задоволенню наступних підстав.

Відповідно до ст. 308 Кодексу адміністративного судочинства України, суд апеляційної інстанції переглядає справу з наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

Судом першої інстанції встановлено та підтверджено в суді апеляційної інстанції, що Товариство з обмеженою відповідальністю «КАРПАТ - ЕКО» на підставі ліцензії Мінприроди АВ № 564584 здійснювало операції у сфері поводження з небезпечними відходами (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація). Перелік видів небезпечних відходів на поводження з якими видана ліцензія: 1. відпрацьовані нафтопродукти не придатні для використання за призначенням (тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші); 2. Нафтові шлами.

Наказом Міндовкілля від 26.11.2020 №312 затверджено Річний план здійснення заходів державного нагляду (контролю) з додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами на 2021 рік. Наказом Міндовкілля від 29.09.2021 №633 затверджено склад комісії з проведення планової перевірки додержання ТОВ "Карпат-Еко" вимог Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами.

У посвідченні (направленні) на проведення планової перевірки ТОВ "Карпат-Еко" від 01.10.2021 № 102/21 зазначен місцезнаходження суб'єкта господарювання: 02094, м. Київ, вул. Сергієнка, буд. 18, офіс 8 та місце провадження господарської діяльності: 82300, Львівська область, м. Борислав, вул. Дрогобицька, 721.

Посадовими особами відповідача, які включені до складу комісії з проведення планової перевірки Товариства з обмеженою відповідальністю "Карпат-Еко", складено акт про відмову ТОВ "Карпат-Еко" у проведенні позапланової перевірки додержання ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами № 102/21-1 від 08.10.2021 /а.с. 16-17/, а також акт від 08.10.2021 № 102/21 за результатами проведення планового (позапланового) заход державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами.

21.10.2021 Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України прийнято наказ № 684 про анулювання ліцензії (серії АВ №564584) на право провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами ТОВ "Карпат Еко", виданої на підставі наказу Мінприроди № 42 від 14.02.2011 (збирання, зберігання, оброблення, утилізація), відповідно до п. 8 ч. 12 ст. 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та на підставі акта про відмову ТОВ "Карпат-Еко" у проведенні позапланової перевірки додержання ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами від 08.10.2021 № 102/21.

Вважаючи свої права порушеними таким наказом, позивач звернувся до суду з позовом.

Задовольняючи позов, суд першої інстанції виходив з допущених процедурних порушень під час проведення перевірки ТОВ «Карпат-Еко» та враховуючи належних та допустимих доказів в підтвердження наявності підстав для прийняття оскаржуваного рішення, зокрема не здійснення виходу представники комісії, яка здійснювала перевірку з місцезнаходженням ліцензіата 04.10.2021 року та відповідно відсутності доказів фіксації вказаними особами відсутності уповноваженого представника ліцензіата протягом першого дня перевірки за місцезнаходженням ліцензіата, а також з відсутності доказів вчинення позивачем активних дій по недопущенню органу ліцензування до перевірки в місці здійснення господарської діяльності, дійшов до висновку про протиправність наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 684 від 21.10.2021, а тому підлягає скасуванню, а належним способом захисту порушеного права та отриманням судом гарантії на те, що спір між сторонами буде остаточно вирішений є зобов'язання відповідача внести відповідні зміни до ліцензійного реєстру (поводження з небезпечними відходами) і Переліку ліцензіатів на провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами в частині скасування рішення про анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами ТОВ "Карпат-Еко".

Колегія суддів погоджується з таким висновком суду першої інстанції з наступних підстав.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно із вимогами ч. 2 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України, у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони на підставі, межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з меток з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо, з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-яким несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів осіб і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Отже, під час розгляду спорів щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, су зобов'язаний незалежно від підстав, наведених у позові, перевіряти оскаржувані рішення, дії та бездіяльність на її відповідність усім зазначеним вимогам.

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначаються Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності державний нагляд (контроль) - це діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, і територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрем належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища.

Заходи державного нагляду (контролю) - це планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом.

За приписами ст. 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» ді цього Закону поширюється на відносини, пов'язані зі здійсненням державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають під час здійснення заходів валютного нагляду, податкової контролю, митного контролю, державного експортного контролю (крім здійснення державного нагляду (контролю) з дотриманням суб'єктами космічної діяльності України приватної форми власності законодавства про космічну діяльність України), контролю за дотриманням бюджетного законодавства, державного нагляду на ринках фінансових послуг державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, державного нагляду (контролю) галузі телебачення і радіомовлення, державного нагляду (контролю) за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг державного ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції, державного нагляду за дотриманням вимог безпеки використання ядерної енергії.

Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюється органами ліцензування у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Отже, відносини щодо дотримання вимог ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення операцій сфері поводження з небезпечними відходами входять до сфери дії Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Згідно із ст. 3 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» серед принципів державного нагляду (контролю) визначені такі як здійснення державного нагляду (контролю) лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом, відкритість, прозорість, плановість й системність державного нагляду (контролю).

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначені підстави для здійснення позапланових заходів.

Приписами абз. 8 ч. 1 ст. 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» передбачено, що підставою для здійснення позапланових заходів є доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням подій, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави.

Підстави призначення перевірки позивачем у межах цієї справи під сумнів не ставились.

Суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, виключний перелік видів господарської діяльності що підлягають ліцензуванню, уніфікований порядок їх ліцензування, нагляд і контроль у сфері ліцензування відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності регламентуються Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII.

Відповідно до ч. 1 ст. 19 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» державний нагляд з додержанням органами ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування здійснює спеціально уповноважений орган питань ліцензування шляхом проведення планових та позапланових перевірок у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Згідно із ч. 1 ст. 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» державний нагляд (контроль) здійснюється за місцем провадження господарської діяльності суб'єкта господарювання або його відокремлених підрозділів, або у приміщенні органу державного нагляду (контролю) у випадках, передбачених законом

Відповідно до ч. ч. 1, 2 ст. 7 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» для здійснення планового або позапланового заходу орган державного нагляду (контролю) видає наказ (рішення розпорядження), який має містити найменування суб'єкта господарювання, щодо якого буде здійснюватися захід, та предмет перевірки.

На підставі наказу (рішення, розпорядження) оформляється посвідчення (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю), яке підписується керівником органу державного нагляду (контролю) (головою державного колегіального органу) або його заступником (членом державного колегіального органу) із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові засвідчується печаткою.

У відповідності до п. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» орган ліцензування - це державний орган, уповноважений законом або Кабінетом Міністрів України на здійснення ліцензування господарської діяльності.

Відповідно до Переліку органів ліцензування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 609 Міндовкілля є органом ліцензування щодо виробництва особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, поведження з небезпечними відходами.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-ВР поведження з відходами - це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізація видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Акт про відмову ТОВ "Карпат-Еко" у проведенні планової перевірки додержання ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поведження з небезпечними відходами № 102/21-1 від 08.10.2021 складено посадовими особами відповідача, які проводили планову перевірку Товариства з обмеженою відповідальністю "Карпат-Еко", і як наслідок анульовано ліцензію на право провадження господарської діяльності з поведження з небезпечними відходами ТОВ "Карпат Еко", видану на підставі наказу Мінприроди від 14.02.2011 №42 (збирання, зберігання, оброблення, утилізація).

Відповідно до п. 1-2 ст. 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» анулювання ліцензії повністю або частково - це позбавлення суб'єкта господарювання права на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, на який йому видано ліцензію, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про анулювання ліцензії повністю або частково, про що робиться запис у ліцензійному реєстрі.

Відповідно до ч. 15 ст. 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» рішення про анулювання ліцензії повністю або частково має містити: 1) дату і номер; 2) вид господарської діяльності (частини виду господарської діяльності), на провадження якого анулюється ліцензія; 3) найменування та ідентифікаційний код юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номер облікової картки платника податків, повідомила про це відповідний контролюючий орган та має відмітку в паспорті); 4) підстави для анулювання ліцензії повністю або частково.

В той же час, підстави анулювання ліцензії повністю або частково визначені ч. 12 ст. 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Відповідно до п. 8 ч. 12 ст. 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» підставою для прийняття органом ліцензування рішення про анулювання ліцензії повністю або частково є акт про відмову ліцензіата у проведенні перевірки органом ліцензування. Відмовою ліцензіата у проведенні перевірки органом ліцензування вважається недопуск уповноважених посадових осіб органу ліцензування для здійснення перевірки додержання ліцензіатом відповідних ліцензійних умов за відсутності передбачених для цього законних підстав (відмова в доступі посадових осіб органу ліцензування до місць провадження діяльності, що підлягає ліцензуванню, об'єктів, що використовуються ліцензіатом при провадженні діяльності, що підлягає ліцензуванню, або відсутність протягом першого дня перевірки за місцезнаходженням ліцензіата особи, уповноваженої представляти інтереси ліцензіата на час проведення перевірки).

Судова колегія звертає увагу, що ключовим у цій справі є наявність/відсутність обставин, визначених зазначеною нормою як підстава для анулювання ліцензії суб'єкта господарювання.

Конструкція зазначеної норми передбачає, що відсутність протягом першого дня перевірки за місцезнаходженням ліцензіата особи, уповноваженої представляти інтереси ліцензіата на час проведення перевірки прирівнюється до недопуску уповноважених осіб органу ліцензування до проведення перевірки і є самостійною підставою для анулювання ліцензії.

Отже, в контексті вирішення цієї справи варто з особливою уважністю розмежовувати поняття «місцезнаходження юридичної особи» та «місце провадження господарської діяльності».

Відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» місце провадження вид господарської діяльності - це місце (об'єкт, приміщення, будівля, земельна ділянка та/або територія), на якому (у межах якого) суб'єкт господарювання провадить господарську діяльність або яке використовується в його провадженні (мож збігатися з місцезнаходженням суб'єкта господарювання).

Відповідно до ст. 93 Цивільного кодексу України місцезнаходженням юридичної особи є фактичне місце ведення діяльності чи розташування офісу, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (переважно знаходиться керівництво) та здійснення управління і обліку.

Відповідно до п. 10 ч. 2 ст. 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV в Єдиному державному реєстрі містяться такі відомості про юридичну особу, крім державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб, зокрема, місцезнаходження юридичної особи.

Частиною першою та четвертою статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань» визначено, що якщо документи та відомості, що підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру, внесені до нього, такі документи та відомості вважаються достовірними і можуть бути використані в спорі з третьою особою. Відомості, що містяться в Єдиному державному реєстрі, використовуються для ідентифікації юридичної особи або її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, фізичної особи - підприємця, у тому числі під час провадження ними господарської діяльності та відкриття рахунків у банках та інших фінансових установах.

Судовим розглядом встановлено та підтверджується матеріалами справи, в т.ч. посвідчення (направлення) на проведення планової перевірки від 01.10.2021 №102/21 зазначено місцезнаходження суб'єкта господарювання: вул. Сергієнка, буд. 18 офіс 8, м. Київ, 02094 та місце провадження господарської діяльності: Львівська область, м. Борислав, вул. Дрогобицька, 721

В позовній заяві зазначено, що представники відповідача не виходили для здійснення контролю за адресою місцезнаходження позивача (станом на момент проведення перевірки), відомості про яку зазначені в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

У спірному наказі відповідачем чітко зазначено, що підставою для анулювання ліцензії є акт про відмову ліцензіата проведення перевірки органом ліцензування, який складений відповідно до п. 8 ч. 12 ст. 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Судова колегія наголошує, що місцезнаходження ТОВ «Карпат-Еко» належним чином підтверджене відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань /станом на момент перевірки/ вказаним місцезнаходженням є адреса: вул. Сергієнка, буд. 18, офіс 8, м. Київ, 02094.

В той же час, за вказаною адресою /місцезнаходження ТОВ «Карпат-Еко»/ представники відповідача не здійснювали вихід не здійснювали плановий захід за цією адресою, тому не могли встановити наявності або відсутності керівника або уповноваженої особи за цією адресою протягом першого дня перевірки, як того вимагає чинне законодавство.

Пункт 8 частини 12 статті 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» не встановлює таку підставу для анулювання ліцензії як відсутність протягом першого дня перевірки за місцем провадження діяльності ліцензіата особи уповноваженої представляти інтереси ліцензіата на час проведення перевірки.

Колегія суддів зазначає, що у акті про відмову ТОВ «Карпат-Еко» у проведенні перевірки зазначено тільки про єдину підставу його складення, а саме відсутність керівника або уповноваженої особи за місцем провадження господарської діяльності. Натомість, жодної інформації про активні дії або бездіяльність працівників ТОВ «Карпат-Еко», які спричинили недопуск до перевірки, у акті від 08.10.2021 №102/21-1 не відображено.

Таким чином, акт про недопуск до перевірки не містить будь-якої інформації про особу та її посадове становище, яка не допустила фахівців органу контролю до проведення перевірки шляхом активних дій або бездіяльності. Отже, такий акт не належним та допустимим доказом, у розумінні ст. 70 Кодексу адміністративного судочинства України.

Аналогічний підхід щодо кваліфікації акта про недопуск до перевірки як належного доказу відображено у постанові Верховного Суду від 23.01.2018 у справі № 815/5420/17 (провадження № К/9901/1105/17).

Верховний Суд у постанові від 20.02.2019 у справі № 814/832/18 виклав висновок щодо застосування п. 8 ч. 2 ст. 16 Закону № 222-VIII у редакції, чинній до 18.12.2019 із зазначеного вище питання, який зводиться до того, що «<...> недопуск до перевірки може проявлятися в активних діях - відмові в доступі до певних місць чи об'єктів, а також в пасивній формі відсутності представника ліцензіата за місцем його знаходження. <...> Відомості про місцезнаходження юридичної особи вносяться до Єдиного державного реєстру (ч. 4 ст. 89 ЦК України). Відповідно до ч. 1 ст. 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» якщо документи та відомості, що підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру, внесені до нього, такі документи та відомості вважаються достовірними і можуть бути використані у спорі з третьою особою.

Отже, відсутність уповноваженого представника ліцензіата протягом першого дня перевірки саме за тим місцезнаходженням ліцензіата, яке зазначене в Єдиному державному реєстрі, або відмова в доступі посадових осіб органу ліцензування до фактичного місця провадження діяльності, що підлягає ліцензуванню, свідчить про недопуск до перевірки та є підставою для анулювання ліцензії».

Верховний Суд у постановях від 17.09.2019 у справі № 826/7786/18 (адміністративне провадження № К/9901/9217/19), від 20.02.2020 у справі № 826/20212/16 (адміністративне провадження № К/9901/54534/18) зазначив, що відмова у проведенні перевірки передбачає або активні дії службових осіб ліцензіата по недопущенню органу ліцензування до перевірки невиконання їх законних вимог, або ж усвідомлену умисну бездіяльність ліцензіата з метою переховування від членів комісії.

В ході розгляду справи встановлено відсутність належних та допустимих доказів на підтвердження того, що позивач вчиняє активні дії по недопущенню органу ліцензування до перевірки в місці здійснення господарської діяльності, оскільки як позивач так і відповідач не заперечують того факту, що уповноважений представник позивача не був обізнаний про перебування представників контролюючого органу за місцем здійснення господарської діяльності позивача і відповідні взагалі був там відсутній, а відтак і не міг вчиняти активні дії по недопущенню органу ліцензування до перевірки в місці здійснення господарської діяльності.

Відповідач не заперечує, що уповноважений представник ліцензіата протягом першого дня перевірки був відсутній саме з тим місцезнаходженням ліцензіата, яке зазначене в Єдиному державному реєстрі, оскільки представники контролюючого органу не прибували в момент здійснення планового заходу за місцезнаходженням позивача, яке зазначене в Єдиному державному реєстрі.

Як вбачається з матеріалів справи (станом на час виникнення спірних правовідносин), внутрішнім наказом ТОВ «Карпат Еко» № 26 від 26.01.2021 у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції COVID-19 з метою уникнення можливості зараження такою інфекцією обмежено присутність працівників на робочих місцях: у складських (за відсутності потреби завантажувальних або розвантажувальних роботах), в офісних приміщеннях, без нагальної виробничої потреби. Наказом постановлено виконувати робочі обов'язки дистанційно та уникати контактів із сторонніми особами; у разі неможливості дистанціюватись - вживати усіх необхідних заходів санітарної безпеки: носити медичну або іншу захисну маску та користуватись антисептичними засобами.

На виконання внутрішнього наказу, працівники підприємства мають можливість працювати дистанційно.

З огляду на зазначене, 04.10.2021 за місцем провадження господарської діяльності працівники ТОВ «Карпат-Еко» мали право та могли не знаходитись, що окремо підтверджує про відсутність підстав вважати про здійснення позивачем активних дій по недопущенню органу ліцензування до перевірки в місці здійснення господарської діяльності.

Натомість, як вже зазначалося вище, виключно відсутність керівника або уповноваженої особи протягом першого дня перевірки за місцезнаходженням ліцензіата є підставою для анулювання ліцензії. Проте, вихід представників відповідача з місцезнаходженням не здійснювався, а обов'язок працівників ТОВ «Карпат-Еко» дистанціюватися прямо встановлено внутрішнім наказом.

За приписами ч. ч. 1, 2 ст. 77 Кодексу адміністративного судочинства України кожна сторона повинна довести ті обставини на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

В адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дій чи бездіяльності покладається на відповідача.

Враховуючи наведене вище, колегія суддів погоджується з висновками суду першої інстанції про наявність підстав для задоволення позовних вимог, оскільки враховуючи ряд допущених процедурних порушень під час проведення перевірки ТОВ «Карпат-Еко» та враховуючи відсутність належних та допустимих доказів в підтвердження наявності підстав для прийняття оскаржуваного рішення, зокрема не здійснення виходу представників комісії, яка здійснювала перевірку з місцезнаходженням ліцензіата 04.10.2021 та відповідно відсутності доказів фіксації вказаними особами відсутності уповноваженого представника ліцензіата протягом першого дня перевірки за місцезнаходженням ліцензіата, а також з відсутності доказів вчинення позивачем активних дій по недопущенню органу ліцензування до перевірки в місці здійснення господарської діяльності, наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 684 від 21.10.2021 протиправним та підлягає скасуванню, а належним способом захисту порушеного права та дотриманням судом гарантій на те, що спір між сторонами буде остаточно вирішений є зобов'язання відповідача внести відповідні зміни до ліцензійного реєстру (поводження з небезпечними відходами) і Переліку ліцензіатів на провадження господарської діяльності поводження з небезпечними відходами в частині скасування рішення про анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами ТОВ "Карпат-Еко".

Доводи апеляційної скарги майже дублюють відзив на адміністративний позов, були предметом дослідження в суді першої інстанції та висновків останнього не спростовують.

Суд наголошує, що Європейський суд з прав людини у рішенні від 10 лютого 2010 року у справі Серявін та інші проти України зауважив, що згідно з його усталеною практикою, яка відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях, зокрема, судів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоч пункт 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі Конвенція) зобов'язує суд обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожний аргумент. Мір до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною залежно від характеру рішення. У справі Трофимчук проти України ЄСПЛ також зазначив, що хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати своє рішення, це не можна розуміти як вимогу детально відповідати на кожен довід. Таким чином, питання, чи виконав суд свій обов'язок щодо подання обґрунтування, що впливає зі статті 6 Конвенції, може бути визначено тільки у світлі конкретних обставин справи.

Відповідно до пункту 41 висновку № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до Комітету Міністрів Рад Європи щодо якості судових рішень, обов'язок суддів наводити підстави для своїх рішень не означає необхідності відповідати на кожен аргумент захисту на підтримку кожної підстави захисту. Обсяг цього обов'язку може змінюватись залежно від характеру рішення.

Наведене дає підстави для висновку, що доводи скаржника у кожній справі мають оцінюватись судами на предмет їх відповідності критеріям конкретності, доречності та важливості у рамках відповідних правовідносин з метою належного обґрунтування позиції суду. Деякі аргументи не можуть бути підставою для надання детальної відповіді на такі доводи.

Усі інші аргументи сторін вивчені судом, однак є такими, що не потребують детального аналізу у цьому судовому рішенні оскільки вищенаведених висновків рішення суду першої інстанції не спростовують.

За правилами частини першої статті 315 КАС України за наслідками розгляду апеляційної скарги на судові рішення суд першої інстанції суд апеляційної інстанції має право залишити апеляційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін.

У відповідності до ст. 316 КАС України суд апеляційної інстанції залишає апеляційну скаргу без задоволення, а рішення аб ухвалу суду - без змін, якщо визнає, що суд першої інстанції правильно встановив обставини справи та ухвалив судові рішення з додержанням норм матеріального і процесуального права.

Враховуючи вищевикладене, колегія суддів приходять до висновку, що суд першої інстанції ухвалив законне та обґрунтовані рішення, з дотриманням норм матеріального та процесуального права.

Доводи апеляційної скарги висновків суду першої інстанції не спростовують та свідчать про незгоду із правовою оцінкою суду першої інстанції обставин справи, суд апеляційної інстанції підстав для його скасування не вбачає.

Таким чином, колегія суддів, згідно ст. 316 КАС України вирішила залишити апеляційну скаргу без задоволення, а рішення суду - без змін, з урахуванням того, що суд першої інстанції правильно встановив обставини справи та ухвалив судові рішення з додержанням норм матеріального та процесуального права.

Керуючись ст. ст. 242, 243, 308, 311, 315, 316, 321, 322, 325, 328 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України - залишити без задоволення.

Рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 10.02.2023 по справі №440/9671/22 - залишити без змін.

Постанова набирає законної сили з дати її прийняття та не підлягає касаційному оскарженню, крім випадків, передбачених п. 2 ч. 5 ст. 328 КАС України.

Головуючий
суддя О.А.
 Спаськін

Л.В. Любич

Судді

Я.В. П'янова